

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

Inhaltsverzeichnis

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

late differuimus, cum de Angelis & de Sideribus ageremus. Quinam præterea in iudicium A
sistendi sint, ignorari declarat: *Vtrum autem omnes gentes inquit Tract. 34. in Matth. ab omnibus
qua in omnibus generationibus fuerint, aut illa tantum qua in consummatione fuerint derelicta, aut illa
tantum qua crediderant in Deum per Christum; & ipsa utrum omnes, an non omnes, non satis est mani-
festum* De eodem etiam ambigit Tract. 30. in idem Evangelium. At in veram tamen &
orthodoxam sententiam videtur concedere libr. 2. in Epist. ad Rom. (si qua Rufini inter-
pretationi fides habenda est) omnesque omnino homines in supremo illo *ἡγεσθαι* ju-
dicandos agnoscere. *Requiritur sane, inquit, à quibusdam, cur dies hic de quo superius bibliobecas
Propheticas memorimus, in fine mundi statutus sit, ut omnes qui ab initio seculi usque ad finem ipsius de-
functi sunt, ad hunc ultimum diem iudicandi referrentur.*

II. Item tractandum est *utrum in loco futurus est Salvatoris adventus in gloriam, an alteram expo- B
sitionem debemus exquirere. Quis enim erit locus ille, ut capiat in uno aspectu, & omnes Angelos ve-
nientes cum Christo, & omnes gentes illic congregatas? Et de sede gloria eius quid est dicendum? Puer
corporale aliquod subsellium erit, an etiam hoc opus habet interpretatione subtiliore? Hæc scribit Ori-
genes Tractat. 34. in Matth. de loco & modo iudicij postremi ambigens; ac respondet
postmodum tum adventurum Christum, cum univèrsis hominibus sese cognoscendum
dabit, ante oculos mentis eorum iam non fidei aut diligentie alicujus inquisitione repositus, sed ipsius di-
vinitatis sue manifestatione prelatus; & cum peccata sua ac virtutes unusquisque manifesto
intuitu perlustrabit; atque eo pacto eventurum illud: *Congregabuntur ante eum omnes gentes.*
Nec certum aliquem ultimam huic disceptationi locum addicit, sed *ubique, inquit, futurus
est Christus, & ipse in conspectu omnium erit ubique, & omnes ubique erunt in conspectu ipsius; & sic C
constituuntur ante sedem gloria eius, hoc est ante regnum eius, & potentatem dominationis ipsius: &
paulo post: Sic erunt ante eum, ut non localiter audiamus omnes gentes fieri ante eum. Similia ja-
ctantur libr. 9. in Epist. ad Rom. cap. 14. ubi à sacris Scripturis usurpata dicitur iudicio-
rum humanorum forma, quo iudicium illud extremum Christi dilucidius explicaretur.
Declarari videmus, inquit, ex omnibus certissime futurum esse iudicium Dei, cuius species ut notior ho-
minibus fieret, iudicandi forma ex iis qua inter homines geruntur, assumpta est: atque ita metaphoricè
vult intelligi excelsum illud Christi tribunal, & reliquum tremendi illius diei apparatus,
illudque duntaxat tenendum, *iudicem omnium Christum natura & maiestate ceteris eminentem
introspicere corda, & conscientiam singulorum, manifestare occulta, & obrecta revelare, ut & bonis atti-
bus laudem tribuat, & mali penam, quam merentur, accipiant.* Nempe allegoriis suis sinecerum D
illud dogma corrumpit, *Quod in confessione ac professione tenet omnis Ecclesia Dei veri, (ait Augu-
stinus) Christum de celo esse venturum ad vivos & mortuos iudicandos; non modo per vim & ma-
iestatem suam omnia complectentem, mentesque omnium collustrantem, & in actorum suo-
rum memoriam retorquentem; sed corpore presentem, & homines univèrsos in unum
adducentem, & suprema ac decretoria sententia res hominum componentem. At hic
quoque meminimus, nondum certis finibus Ecclesiam has quaestiones tunc temporis
sepsisse.***

Aug. lib.
20. De Civ.
Dei, cap. 1.

QVÆSTIO VNDECIMA.

DE POENIS ET PRÆMIIS.

I. Origenis opinio ex ipsius principijs summatim deducitur. II. Eadem deinde fusi-
us ipsius verbis declaratur. Ac primum de penis. Omnes homines igne examinandos fore sen-
sit: III. deinde in varia loca pro meritis dimittendos; IV. ac torquendos, V. Quales pæ-
nas futuras arbitratus sit; quid ignem æternum. VI. Ecquas præter ignem penas mortuis
infligendas decreverit. VII. Ex his varia adversus eum criminationes. VIII. Sed sui ta-
men ei non desunt ad stipulatores, suaque defensio. IX. De præmiis agitur, & in quo postquam
Sanctorum beatitudinem voluerit Origenes, explicatur. X. Recensentur varij gradus per quos
ad eam perveniri sensit. XI. De loco, quo animas Sanctorum conquiscere docuit, disputa-
tur: nempe de celo novo, & terra nova; XII. ac de Paraíso. XIII. Vnde hæc translu-
lerit, exquiritur. XIV. Hinc in Patrum multorum reprehensiones incurrit. XV. Sed ali-
qua tamen in eius excusationem afferri possunt. XVI. Vtrum & quomodo pænis Dam-
natorum finem impositum iri, & omnia unum in Deo per *ἁγιασμοῦ* futura ratus sit.
XVII. Non alias penas quam purgatorias admisit. XVIII. Quid sit juxta Origenem,

A *Novissima inimica mors, de qua Demonum penis queritur. XIX. Vtrum beatitatis quoque future spatium terminis circumscriptis. XX. Horum dogmatum fontes referantur. XXI. Propter illa à Patribus graviter reprehensus est. XXII. An fuerit in heresi Chelastarum. XXXIII. Nonnulla Origeni defendendo adducuntur. XXIV. Nonnumquam solius Diaboli penas fore aternas assererat. XXV. Ab Origeniana super poenis Damnantorum opinione Patres aliquot non multum recedant. XXVI. Investigatur significatio vocis, αἰώνι.*

B I. **P**OSTREMO Dei arbitrio dijudicatis hominum rebus, sua quemque premia, suæ poenæ profectentur. In cuius rei tractatione tantum sibi permisit Origenes, ut non aliam ob causam majores in se querelas concitarit: nam & quales poenæ ac premia, & quanta futura sint, pervestigans, in absurdas opiniones prolapsus est, dum falsis doctrinæ suæ principiis dogmata hæc quoque accommodat. Diximus enim iam sæpe putasse illum mentis rationis compotes pro meritorum suorum mensura ac modo variis adjungi corporibus; subtilioribus, si recte se gesserint; sin secus, gravibus & crassis: eademque quemlibet statum adeptas, arbitrij sui libertate ad bene vel male agendum frui, ac perpetuos esse proinde à supernis ad inferiora lapsus & reditus. Inde sequitur certum nullum beatitatis futurum statum, nullum miseriæ; semperque vel in felicitate, vel in poenis C futuro progressus aut regressus, prout in vitio animæ vel in virtute profecerint: ac Damnantorum idcirco poenas & Beatorum gaudia neququam fore sempiterna.

II. Opinioni istius partes singulas si subtilius persequi velimus, & non ex Origeniana doctrinæ connexionem, sed ex ipsis Adamantij verbis aestimare singula, & quæcunque prætereant in id argumentū differunt colligere, res erit scilicet in proclivi. Primum itaq; homines omnes igne examinatum iri definit: sed ita tamen ut illasi & illibati prætereant sancti; impiorum vero noxæ & vitia flammis excoquantur. *Veniendum est ergo, inquit Homil. 6. in Exod. omnibus ad ignem; veniendam est ad consolatorium: sedet enim Dominus, & constat, & purgat filios Iuda. Sed & illuc cum venitur, si quis multa opera bona, & parum aliquid iniquitatis attulerit, illud parum tamquam plumbum igni resolvitur ac purgatur, & totum remanet aurum purum. Et si quis D plus illuc plumbi detulerit, plus excutitur, ut amplius decoquatur, ut & si parum aliquid sit auri, purgatum tamen refideat. Quod si aliquis illuc totus plumbus venerit, fiet de illo hoc quod scriptum est: Demergatur in profundum, tamquam plumbum in aqua validissima. Et Homil. 3. in Psalm. 36. Certum est quia manet nos ignis ille qui preparatus est peccatoribus, & veniemus ad illum ignem, in quo uniuscuiusque opus quale sit ignis probabit. Et, ut ego arbitror, omnes nos venire necesse est ad illum ignem. Etiam si Paulus sit aliquis vel Petrus; venit tamen ad illum ignem. Sed illi tales audiunt: Etiam si per ignem transeas, flamma non aduret te. Si vero aliquis similis mei peccator sit, veniet quidem ad ignem illum, sicut Petrus & Paulus, sed non sic transeat, sicut Petrus & Paulus. Ac illius transitus discrimen Ebræorum, Ægyptiorumque per mare Rubrum transitus comparatione explanat: adductus scilicet his Pauli 1. Cor. 3. 13. Uniuscuiusque opus quale sit, ignis probabit. Et Homil. 14. in E Luc. Ego puto, quod & post resurrectionem ex mortuis indigemus sacramento eluente nos atque purgante; nemo enim absque sordibus resurgere poterit; nec ullam posse animam reperiri, quæ universis stationibus vitii careat. Et libr. 5. contra Cellsum, Epicureum hunc confutans, qui receptam apud Christianos de mundi conflagratione opinionem irridebat, dicit ignem universo mundo inferri: εἰς ὅς δ' ὅτι καὶ ἐν αἰῶνι τῆς διορθώσεως ἡ δόξα τῆς πνεύματος ἁγίου καὶ ἰαφέας, καὶ ὁμοίως ἄλλοι καὶ ἐκταραχθέντες οὗτοι μὴ ἐροῦντες ἕλληνας διορθώσαντες ἀγαθούδεις ὅτι ἐκείνους τῆς πνεύματος. καὶ ὁμοίως δὲ ἐκταραχθέντες οὗτοι ἐν τῇ δόξῃ τῆς ἀπελάξεως; καὶ λόγῳ, καὶ νομιμασίᾳ ἱερουργίας ἀποδομένη ἑὺλα, ἁγέρων, ἢ ἐκλαμῶν οὐκοδομησάντων. Cum ait ergo libr. 8. in Epist. ad Rom. quicumque Verbo Dei purgatus non fuerit, hunc igne excruciatum iri; igne quoque lustratum, sed non adustum iri intelligit, qui Verbo Dei fuerit purgatus.*

F At Homilia tamen in Lucam 24. eos tantum igneo flumine à Christo baptizandos affirmat, qui aqua & spiritu fuerint baptizati, & purgatione eguerint. E contrario vero Homil. 2. in Jerem. sanctos dicit Spiritu sancto à Iesu baptizari, scelestos vero igne. Homilia autem 25. in Num. unumquemque purgatione indigere ait, *sed mystica hæc esse & ineffabilia. Quis enim nobis, inquit, enarrare poterit quæ sint purificationes quæ patentur Paulo, vel Petro, vel aliis horum similibus? Cæterum mentem Origenis parum affectu sunt Sixtus Senensis & Genebrardus, verba ejus referenda censentes ad ignem ultimæ conflagrationis, qui electos quosdam nondum satis purgatos lustrabit, reprobos vero omnes apprehendet: nam ne sanctissimos quidem, Petrum puta, vel Paulum, hoc igne futuros immunes Adamantius arbitrat.*

III. Igne hoc probati homines varia loca pro meritis ex decreto Origenis sortientur,